

Bölüm 7

GETİRİ VOLATİLİTELERİNDE KALDIRAÇ ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI: BİST SEKTÖR ENDEKSLERİ ÖRNEĞİ

İhsan Erdem KAYRAL¹

GİRİŞ

Ulusal ve uluslararası piyasalardaki gelişmeler yatırımcılar tarafından yakından izlenmektedir. Para piyasalarında döviz kurları, faizler, alternatif yatırım araçlar ile sermaye piyasalarında borsa endeksleri başta olmak üzere çok sayıda önemli yatırım aracı bu anlamda takip edilmekte, söz konusu finansal araçlar birçok akademik çalışmaya konu olmaktadır.

Bu yatırım araçlarından borsa endekslerinin, oluşturulduğu piyasalara ilişkin önemli bir gösterge olmasına bağlı olarak özel bir önemi bulunmaktadır. Türkiye'de İMKB bünyesinde oluşturulan endeksler bugünkü adıyla Borsa İstanbul'da işlem görmeyi sürdürmektedir. Süreç içerisinde, Borsa İstanbul'da büyük şirketlerin yer aldığı BİST100, BİST30 gibi endekslerin yanı sıra sektör ve şehir endeksleri gibi farklı endeksler de oluşturulmuştur.

Bu endekslerden, sektör endeksleri 23 farklı başlıkta meydana getirilmiş, sektörler arasındaki etkileşimlerin incelenmesi, sektörlerin iç ve dış şoklara karşı duyarlılıklarının değerlendirilmesinde yatırımcılara önemli bir gösterge olarak sunulmuştur. İfade etmiş olduğumuz amaçlarla oluşturulan sektör endeksleri, diğer endekslere benzer şekilde farklı başlıklarda akademik çalışmalara konu olmuştur.

Bu çalışmanın amacı, Borsa İstanbul kapsamında finans alanında oluşturan BİST Bankalar (XBANK), BİST Finansallar (XUMAL), BİST Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları (XGMYO), BİST Holding ve Yatırımlar (XHOLD), BİST Leasing ve Faktöring (XFİNK) ve BİST Sigorta (XSGRT) Endekslerinin getiri volatilitelerindeki kaldıraç etkisinin incelenmesidir. Çalışmanın amacına uygun olarak, 01.01.2011-01.01.2020 dönemi için ampirik analizler gerçekleştirilmiştir.

Çalışmamızın ikinci bölümünde literatüre, üçüncü bölümünde yöntemle ilişkin genel bilgilere, dördüncü bölümünde ise gerçekleştirilen ampirik çalışmanın sonuçlarına yer verilecektir.

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi S.B.B.F. Ekonomi Bölümü, erdem.kayral@gidatarim.edu.tr

piyasalarının en önemli göstergelerinden olan borsa endekslerindeki hareketlerin ulusal ve uluslararası ölçekte yakından izlenmesi ve söz konusu sürecin akademik çalışmalarla desteklenmesinin önemli olduğu değerlendirilmektedir.

KAYNAKLAR

- Abonongo, J., Oduro, F.T., Ackora-Prah, J. & Luguterah, A. (2016). Asymmetry and Persistence of Stock Returns: A Case of the Ghana Stock Exchange, *International Journal of Business and Economics Research*, 5(6): 183-190.
- Akar, C. (2007). Volatilite Modellerinin Öngörü Performansları: ARCH, GARCH ve SWARCH Karşılaştırması, *İşletme Fakültesi Dergisi*, 8(2), 201-217.
- Akel, V. (2014). BİST Şehir Endeksleri ile Kayseri Şehir Endeksinde Yer Alan Şirketlerin Borsa Performanslarının Karşılaştırmalı Analizi, 3. *Kayseri Ekonomisi Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 24-25 Nisan 2014.
- Awartani, B. & Corradi, V. (2005). Predicting the Volatility of the S&P-500 Stock Index via GARCH models: the Role of Asymmetries, *International Journal of Forecasting*, 21, 167-183.
- Bayramoğlu, M.F. & Pekkaya, M. (2010). İMKB Tarafından Hesaplanan Endekslerde Yeni Gelişmeler ve İMKB Şehir Endeksleri, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 45, 200-215.
- Black, F. (1976). The Pricing of Commodity Contracts, *Journal of Financial Economics*, 3, 1-2, 167-179.
- Bollerslev, T. (1986). Generalized Autoregressive Conditional Heteroskedasticity, *Journal of Econometrics*, 31, 307-327.
- Cong, H. (2017). Stock Market Volatility Persistence Performance of 2008' Crash: Evidence from the BRIC Markets, *Master Thesis Finance, Tilburg University*.
- Ding, Z., Granger, C.W.J. & Engle, R. F. (1993). A Long Memory Property Of Stock Market Returns And A New Model, *Journal of Empirical Finance*, 1(1), 83-106.
- Emenike, K. O. & Friday, A.S. (2012). Modeling Asymmetric Volatility in the Nigerian Stock Exchange, *European Journal of Business and Management*, 4(12): 52-59.
- Engle, R. (1982). Autoregressive Conditional Heteroscedasticity with Estimates of the Variance of United Kingdom Inflation, *Econometrica*, 50(4), 987-1007.
- Fabozzi, F. J., Tunaru, R. & Wu, T. (2004). Modeling Volatility for Chinese Equity Markets, *Annals of Economics and Finance*, 5, 79-92.
- Hernandez-Mejia, S., Moreno-Garcia, E., Garcia-Santillan, A. & Hernandez, C.C. (2014). Mexican Stock Market Index Volatility, *Journal of Finance and Bank Management*, 2 (3-4), 01-16.
- Karabacak, M., Meçik, O. & Genç, E. (2014). Koşullu Değişen Varyans Modelleri ile BİST 100 Endeks Getirisi ve Altın Getiri Serisi Volatilitésinin Tahmini, *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 6(1), 79-90.
- Kayral, İ.E. (2019). Otoregresif Koşullu Değişen Varyans Modellerinde Dinamik Öngörü Performansının İncelenmesi: BİST 100 Endeksi Örneği, *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Alanında Araştırma ve Değerlendirmeler – 2019 / Haziran Cilt 2*, Gece Kitaplığı: Ankara, 111-120.
- Kayral, İ.E. & Tandoğan, N.Ş. (2019). MGARCH Modelleri ile Volatilitelerin Modellenmesi: BİST Sektör Endeksleri Üzerine Bir Çalışma, *Sosyal Bilimler Alanında Araştırma Makaleleri-2*, Gece Kitaplığı: Ankara, 299-316.
- Kula, V. & Baykut, E. (2018). BİST Şehir Endekslerinin Volatilite Yapıları ve Rejim Değişimlerinin Analizi. *MUFİDER*, 1(1), 38-59.
- Liu, H.C & Hung, J.C. (2010). Forecasting S&P-100 Stock Index Volatility: The Role of Volatility Asymmetry and Distributional Assumption in GARCH Models, *Expert Systems with Applications*, 37, 4928-4934.
- Nelson, D.B. (1991). Conditional Heteroskedasticity in Asset Returns: A New Approach, *Econometrica*, 59, 347-370.
- Parvaresh, M. & Bavaghar, M. (2012). Forecasting Volatility in Tehran Stock Market with GARCH

- Models, *Journal of Basic and Applied Scientific Research*, 2(1), 150-155.
- Sevüktekin, M. & Nargeleçekenler, M. (2006). İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında Getiri Volatilitésinin Modellenmesi ve Önraporlanması, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 61(4), 243-265.
- Tokat, E. (2010). İMKB Sektör Endeksleri Arasındaki Şok ve Oynaklık Etkileşimi, *BDDK Bankacılık ve Finansal Piyasalar*, 4(1), 91-104.
- Zakoian, J.M. (1994). Threshold Heteroskedasticity Models, *Journal of Economic Dynamics and Control*, 15, 931-955.